

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: KE-6S/91/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7021200709
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Lenka Figulová
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2025:7021200709.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ing. Lenky Figulovej a členov senátu JUDr. Tatiány Sabadošovej a Mgr. Michala Magura, v právnej veci žalobcu: A. B. C., nar. XX. XXXX XXXX, bytom D. XXX A., XXX XX E. F. G., proti žalovanému: Krajský súd v Košiciach, so sídlom Štúrova 29, 040 01 Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1Sprl/123/2021 zo dňa 20. augusta 2021 takto

rozhodol:

- I. Žalobu z a m i e t a.
- II. Účastníkom konania n e p r i z n á v a právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

I.
Priebeh administratívneho konania

1. Žalobca dňa 02. júla 2021 podal na Okresnom súde Košice I (ďalej aj „povinná osoba“) žiadosť o poskytnutie informácie (ďalej aj „žiadost' o informácie“) v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v platnom a účinnom znení (ďalej aj „Infozákon“), v zmysle ktorej žiadal poskytnúť nasledovné:

„- označenia zmyslu znenia ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky a znenia jeho skutkovej podstaty stanovujúceho neexistenciu právnej povinnosti povinnej verejnoprávnej právnickej osoby Okresný súd Košice I doručovať rozhodnutia súdu a iné písomnosti súdu vydané v právnej veci urobenia návrhu na nariadenie dodatočnej likvidácie a ustanovenie likvidátora urobenom na to oprávnenou fyzickou osobou a účastníkom konania osobe, ktorá má byť na základe návrhu na nariadenie dodatočnej likvidácie a ustanovenie likvidátora urobenom na to oprávnenou fyzickou osobou a účastníkom konania a rozhodnutím súdu ustanovenú za likvidátora,

- označenia zmyslu znenia ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky a znenia jeho skutkovej podstaty stanovujúceho neexistenciu právneho statusu účastníka konania ako fyzickej osoby, ktorá De lure je účastníkom konania, ktorej právom zaručené práva, právom chránené právne záujmy a právom chránené právne povinnosti môžu byť rozhodnutím súdu priamo dotknuté a ako fyzickej osoby, ktorá má byť na základe návrhu na nariadenie dodatočnej likvidácie a ustanovenie likvidátora urobenom na to oprávnenou fyzickou osobou a účastníkom konania a rozhodnutím súdu ustanovená za likvidátora.“

2. Dňa 07. júla 2021 bol žalobca povinnou osobou vyzvaný na základe Žiadosti o poskytnutie informácie – výzva, sp. zn. 1Sprl/25/2021 zo dňa 07. júla 2021 na doplnenie podania, nakoľko zo žiadosti o informácie nebolo zrejmé, aké informácie žiada sprístupniť. Žalobca bol zároveň upozornený, že ak

svoju žiadosť v lehote 8 dní nedoplní, povinná osoba ju odloží. Žalobca žiadosť o informácie podaním zo dňa 08. júla 2021 doplnil nasledovne.

-...žiadam o sprístupnenie označenia zmyslu znenia ustanovenia Národnej rady Slovenskej republiky účastníkov civilného mimo sporového konania o nariadení dodatočnej likvidácie majetku spoločnosti.

-...označenie zmyslu znenia ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky stanovujúce neexistenciu procesnej subjektivity osoby, ktorá v konaní v zmysle znenia ustanovenia § 309j Civilného mimosporového poriadku má byť rozhodnutím súdu ustanovená za likvidátora.

-...označenie zmysle znenia ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky stanovujúce neexistenciu povinnosti súdu v konaní v zmysle znenia ustanovenia § 309j Civilného mimosporového poriadku konať s osobou, ktorá má byť rozhodnutím súdu ustanovená za likvidátora ako tou, o ktorej právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach sa v uvedenom konaní konať a doručovať tejto osobe všetky písomnosti súdu, najmä rozhodnutia.“

3. Povinná osoba vydala dňa 07. júla 2021 fiktívne rozhodnutie sp. zn. 1Sprl/52/2021, s fikciou doručenia dňa 23. júla 2021, nakoľko doplnenie žiadosti o informácie považovala za rovnako nezrozumiteľné ako pôvodné podanie.

4. Žalobca proti fiktívnemu rozhodnutiu povinnej osoby podal odvolanie dňa 29. júla 2021, v ktorom žiadal, aby žalovaný fiktívne rozhodnutie povinnej osoby zmenil a sprístupnil žalobcovi požadované informácie alebo aby rozhodnutie povinnej osoby zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Žalobca v odvolaní okrem iného uviedol, že mu povinná osoba odmietla poskytnúť požadované informácie bez akéhokoľvek relevantného právneho dôvodu, nevybavila jeho podanie príslušnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, stanoveným procesným postupom a spôsobom v zákonom stanovenej lehote a bola bezdôvodne nečinná.

5. O odvolaní rozhodol žalovaný dňa 20. augusta 2021 sp. zn. 1Sprl/123/2021 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“), ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil fiktívne rozhodnutie povinnej osoby, ktorým povinná osoba nevyhovela žiadosti o sprístupnenie informácií. Žalovaný v odôvodnení uviedol, že povinná osoba postupovala v súlade s ustanoveniami Infozákona, pričom sa plne stotožňuje s jej záverom, že sice tak pôvodná žiadosť o informácie ako aj jej doplnenie boli obsiahle, avšak nezrozumiteľné, a nie je z nich zrejmé, akých informácií sa žalobca domáha. Žalovaný sa len domnieva, že žalobca žiadal o vysvetlenie rozhodnutia Okresného súdu Košice I v súvislosti s konaním o dodatočnej likvidácii Nadácie Jovického B. H., Jovice, respektíve o vyslovenie názoru k právnym normám. V tejto súvislosti žalovaný uviedol, že súdy svoje rozhodnutia nekomentujú, vyjadrujú sa výlučne prostredníctvom odôvodnení svojich rozhodnutí a rovnako nemajú kompetenciu vyjadrovať sa ani k právnym normám schváleným Národnou radou Slovenskej republiky. Zo znenia Infozákona nemožno vyvodit', že informáciou je aj vyslovenie názoru povinnej osoby, naopak pojmovým znakom informácie je vždy konkrétnosť a individuálna identita, preto žiadateľ by mal byť spôsobilý konkrétne, vecne a zrozumiteľne popísať, čo sa vlastne chce dozvedieť. Žalovaný zároveň poukázal na to, že povinná osoba vyzvala žalobcu na doplnenie svojej žiadosti o informácie a prejavila tak vôľu žalobcovi vyhovieť, preto rozhodne nie je možné prijať záver, že bola bezdôvodne nečinná.

II.

Konanie pred správnym súdom

6. Proti napadnutému rozhodnutiu žalovaného podal dňa 04. novembra 2021 žalobca správnu žalobu na Krajský súd v Košiciach ako v tom čase vecne a miestne príslušný správny súd, v ktorej žiadal rozhodnutie žalovaného ako aj povinnej osoby zrušiť a vrátiť vec povinnej osobe na ďalšie konanie.

7. Žalobca v podanej žalobe úvodom rozsiahlo citoval ustanovenia Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Charty základných práv Európskej únie, Listiny základných práv a slobôd, Ústavy Slovenskej republiky a Správneho súdneho poriadku. V ďalšom namietal, že rozhodnutia orgánov verejnej správy sú nepreskúmateľné, nezrozumiteľné, právne zmätočné a arbitrárne. Orgány verejnej správy pri vydávaní rozhodnutí nedodrжали právne záväzky vyplývajúce im z Dohovoru, nakoľko žalobcovi odňali, ohrozili, porušili a zrušili, najmä ale nie len nasledovné práva žalobcu:

- právo domáhať sa účinnej právnej nápravy pred orgánom verejnej správy,

- právo na užívanie práv bez akejkoľvek diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie,
- právo spočívajúce v tom, že nič v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd sa nemôže vykladať tak, aby dávalo štátu, skupine alebo jednotlivcovi právo vyvíjať činnosť, zameranú na porušovanie alebo obmedzovanie práv a slobôd vyplývajúcich z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- právo na slobodu prejavu,
- právo vlastníť majetok a tento spravovať, najmä podaním návrhu na nariadenie dodatočnej likvidácie Nadácie jovického B. H., Jovice, pričom bolo priznané vlastnícke právo stavby kostola neoprávnenej osobe tak, ako je zapísané na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie A. a to obci A.,
- právo duševného vlastníctva autorov I. J. C. a I. A. K. k autorskému dielu spočívajúcemu v dizajne a v návrhu stavby kostola,
- právo na rovnosť pred zákonom,
- právo na nestranné a spravodlivé vybavenie vecí v primeranej lehote,
- právo na vypočutie pred prijatím opatrení,
- právo na prístup k spisu,
- právo na rozumné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia orgánov verejnej správy,
- právo na náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci,
- právo na prístup k dokumentom inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Európskej únie ako aj Slovenskej republiky,
- právo na právnu pomoc osoby v hmotnej núdzi,
- právo na to, aby akékoľvek obmedzenie práv a slobôd bolo dané zákonom a zároveň bola rešpektovaná podstata týchto práv a slobôd, dodržiavaná zásada proporcionality teda, že je možné ich obmedziť len v nevyhnutnom rozsahu a spôsobom, ktorý skutočne zodpovedá cieľom všeobecného záujmu,
- práva vyplývajúce z Aarhuského dohovoru,
- právo na výklad práv a slobôd v súlade s ústavnými tradíciami,
- právo na vykonávanie legislatívnych a exekutívnych aktov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Európskej únie v rámci ich právomoci a to len v súlade s Chartou základných práv Európskej únie a zároveň právo domáhať sa uvedených legislatívnych a exekutívnych aktov pred súdom, len na účely výkladu a preskúmania zákonnosti,
- právo na zohľadnenie vnútroštátnych právnych predpisov a praxe v súlade s Chartou základných práv Európskej únie,
- právo na to, aby súdy a iné orgány verejnej správy prihliadali na vysvetlivky s cieľom poskytnúť usmernenie pri výklade Charty základných práv Európskej únie,
- právo na výklad zákonov a ich aplikácia musia byť v súlade s Listinou základných práv a slobôd,
- právo na ochranu Ústavným súdom v prípadoch ustanovených zákonom,
- právo na záväznosť medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobôd slobodách na území Slovenskej republiky a jej prednosť pred zákonom,
- právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti, ochranu mena,
- právo na informácie,
- petičné právo,
- právo obracať sa vo veciach verejného alebo iného spoločenského záujmu na štátne orgány, orgány územnej samosprávy so žiadosťami, návrhmi a sťažnosťami,
- právo postaviť sa na odpor každému, kto by odstraňoval demokratický poriadok ľudských práv a základných slobôd založených Listinou základných práv a slobôd,
- právo na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí orgánu verejnej správy,
- právo na to, že Slovenská republika je založená na demokratických hodnotách a nesmie sa viazať na výlučnú ideológiu ani na náboženské vyznanie,
- právo na to, že štátnu moc možno uplatňovať iba v prípadoch a medziach ustanovených zákonom a spôsobom, ktorý ustanoví zákon,
- právo na to, že každý môže konať to, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútiť konať to čo zákon neukladá,
- právo na prerokovanie vecí verejne, bez zbytočných prietahov a v prítomnosti žalobcu, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom,
- právo domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

8. Žalobca žiadal vo veci nariadiť pojednávanie.

9. K žalobe sa žalovaný vyjadril podaním zo dňa 14. apríla 2022, v ktorom uviedol, že žalobca doručil dňa 02. júla 2021 povinnej osobe žiadosť o sprístupnenie informácie podľa Infozákona, v ktorej žiadal o písomné sprístupnenie informácie do elektronickej poštovej schránky tak, ako je opísaná v napadnutom rozhodnutí. Povinná osoba po oboznámení sa s obsahom žiadosti o informácie posúdila požadované informácie za nezrozumiteľné a žiadosť žalobcu založila do archívu bez vecného vybavenia a to odložením v zmysle § 18 ods. 2 druhá veta Infozákona. Žalobca fiktívne rozhodnutie napadol odvolaním, v ktorom žiadal, aby odvolací orgán rozhodnutie povinnej osoby zmenil a sprístupnil požadované informácie alebo rozhodnutie povinnej osoby zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Žalobné námietky žalovaný považuje za irelevantné, nakoľko žalobca len opisuje priebeh konania o sprístupnení informácií a poukazuje na jednotlivé ustanovenia Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v zmysle jeho dodatkov, Charty základných práv Európskej únie, Listiny základných práv a slobôd a nakoniec aj Ústavy Slovenskej republiky, ktoré majú anticipovať porušenie jeho základných práv a slobôd v oblasti práva na informácie. V ďalšej časti správnej žaloby žalobca vníma činnosť orgánov verejnej správy na úseku slobodného prístupu k informáciám ako zásah do jeho základných práv v súvislosti s nariadením dodatočnej likvidácie Nadácie jovického Andreja Cházara. Napriek značnej rozsiahlosti žaloby však žaloba neobsahuje konkrétne označenie porušenia Infozákona, ktoré mali nastať postupom a rozhodnutiami orgánov verejnej správy na úseku slobodného prístupu k informáciám. Žalovaný je toho názoru, že v administratívnom konaní postupoval v súlade so zákonom, vydal zákonné rozhodnutie o odvolaní a preto žalobu považuje za nedôvodnú.

10. V replike zo dňa 27. mája 2022 žalobca uviedol, že úkony orgánov verejnej správy majú slúžiť na zneužitie práva, na svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie a bránenie práva, vedúce k nedôvodným prieťahom v tomto konaní, pričom spochybnil odbornosť osôb konajúcich za žalovaného a povinnú osobu. Zároveň poukázal na § 2 ods. 1 a 2 Infozákona, v zmysle ktorého sú žalovaný a povinná osoba povinní sprístupniť informácie a to preľad predpisov, pokynov, inštrukcií, výkladových stanovísk, podľa ktorých povinná osoba koná a rozhoduje alebo, ktoré upravujú práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb vo vzťahu k povinnej osobe a nakoľko ako povinná osoba ani žalovaný uvedené informácie nezverejnili, ani na žiadosť žalobcu nesprístupnili, z uvedených dôvodov je žaloba dôvodná. V závere zotrval na žalobnom návrhu.

11. Správny súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 23. januára 2025. Žalovaný sa na pojednávanie nedostavil ani svoju neúčast' neospravedlnil. Žalovaný svoju neúčast' ospravedlnil a súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti.

III.

Aplikované ustanovenia právnych predpisov

12. Podľa § 2 ods. 1 Infozákona, osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len „povinné osoby“) sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.

13. Podľa § 3 ods. 1 Infozákona, každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

14. Podľa § 3 ods. 3 Infozákona, informácie sa sprístupňujú bez preukázania právneho alebo iného dôvodu alebo záujmu, pre ktorý sa informácia požaduje.

15. Podľa § 9 ods. 1 Infozákona, informácie, ktoré sa dotýkajú osobnosti a súkromia fyzickej osoby, písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy povinná osoba sprístupní len vtedy, ak to ustanovuje osobitný zákon, alebo s predchádzajúcim písomným súhlasom dotknutej osoby. Ak dotknutá osoba nežije, taký súhlas môže poskytnúť jej blízka osoba; súhlas sa nevyžaduje, ak ide o sprístupňovanie osobných údajov zosnulej dotknutej osoby na vedecký účel, na štatistický účel, na účel archivácie, dokumentačnej činnosti, historického výskumu, činností pohrebísk, umiestnenia pamätníkov a pamätných tabúl, konania spomienkových podujatí a piety v rozsahu nevyhnutnom pre jeho naplnenie. Ustanovenia osobitných predpisov tým nie sú dotknuté.

16. Podľa § 18 ods. 2 Infozákona, ak povinná osoba žiadosti nevyhovie hoci len sčasti, vydá o tom v zákonom stanovenej lehote písomné rozhodnutie. Rozhodnutie nevydá v prípade, ak žiadosť bola odložená (§14 ods. 3).

17. Podľa § 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v platnom a účinnom znení (ďalej aj „SSP“) upravuje tento zákon:

- a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve,
- b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

18. Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

19. Podľa ustanovenia § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

20. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

21. Podľa § 134 ods. 1 SSP, správny súd je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak.

22. Podľa § 134 ods. 2 SSP, správny súd nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak

- a) rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy bolo vydané na základe neúčinného právneho predpisu,
- b) rozhodnutie alebo opatrenie vydal orgán, ktorý na to nebol podľa zákona oprávnený,
- c) ide o veci podľa § 192,
- d) ide o veci podľa § 6 ods. 2 písm. c), ak je žalobcom fyzická osoba,
- e) ide o veci podľa § 6 ods. 2 písm. d),
- f) vec súvisí s ochranou práv spotrebiteľa.

23. Podľa § 182 ods. 1 písm. e) SSP, v správnej žalobe sa musí (musia) okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť dôvody žaloby, z ktorých musí byť zrejmé, z akých konkrétnych skutkových a právnych dôvodov žalobca považuje napadnuté výroky rozhodnutia alebo opatrenia za nezákonné (ďalej len „žalobné body“).

IV.

Právne posúdenie veci správnym súdom

24. Správny súd v Košiciach (ďalej aj „správny súd“) je počnúc 01. júnom 2023 súdom konajúcim v správnych veciach, na ktorý v tomto rozsahu prešiel výkon súdництва z Krajského súdu v Košiciach a Krajského súdu v Prešove (v zmysle § 7a zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 1, 3 zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Prejednávaná vec bola pôvodne vedená na Krajskom súde v Košiciach a bola jej pridelená sp. zn. 6S/91/2021. Od 01. júna 2023 je na konanie v tejto veci príslušný Správny súd v Košiciach, vec bola náhodným výberom pridelená senátu 3S a je vedená pod sp. zn. KE-6S/91/2021.

25. Správny súd ako súd vecne a miestne príslušný (§ 10 v spojení s § 13 ods. 1 SSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (§ 134 ods. 1 SSP) a dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná, preto ju postupujúc podľa § 190 SSP zamietol.

26. Predmetom súdneho prieskumu bolo rozhodnutie žalovaného sp. zn. 1Sprl/123/202 zo dňa 20. augusta 2021, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil fiktívne rozhodnutie povinnej osoby sp. zn. 1Sprl/52/2021 zo dňa 07. júla 2021.

27. Žalobca v podanej žalobe namietal nezákonnosť napadnutého rozhodnutia ako aj rozhodnutia povinnej osoby rozsiahlym poukazom na jednotlivé práva vyplývajúce z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Charty základných práv Európskej únie, Listiny základných práv a slobôd a Ústavy Slovenskej republiky, avšak bez akejkoľvek konkrétnej špecifikácie, akým spôsobom malo dôjsť k porušeniu niektorého z jeho práv alebo právom chránených záujmov, resp. čím mali byť jeho práva a právom chránené záujmy dotknuté postupom orgánov verejnej správy v administratívnom konaní pri vybavovaní žiadosti žalobcu o informácie zo dňa 02. júla 2020 tak, ako to predpokladá § 2 ods. 2 SSP.

28. Keďže správny súd nie je v zásade súdom „skutkovým“, je základným predpokladom úspechu v konaní pred ním podanie náležite odôvodnenej správnej žaloby. Vymedzenie žalobných bodov v správnej žalobe je pritom v správnom súdnictve rozhodujúce pre úspech vo veci a ich zmena je časovo striktno limitovaná. V tejto súvislosti správny súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Asan 2/2020 zo dňa 29. septembra 2021, v ktorom tento uviedol:

„16. Vymedzenie žalobných bodov, z ktorých musí byť zrejmé, z akých konkrétnych skutkových a právnych dôvodov žalobca (sťažovateľ) považuje napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy za nezákonné je jednou z najdôležitejších náležitostí správnej žaloby (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.). Má zásadný význam z hľadiska žalobcu v určení, čo konkrétne bude správny súd na základe jeho žaloby preskúmavať a z hľadiska správneho súdu v tom, čím sa zaoberať má a môže a čím sa naopak zaoberať nemôže, keďže podľa § 134 ods. 1 S.s.p. je správny súd viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak. A teda zmyslom a účelom uvedenia žalobných bodov v správnej žalobe je jednoznačné stanovenie rámca (obsahu) požadovaného súdneho prieskumu v lehote zákonom stanovenej na podanie správnej žaloby, t.j. aké skutkové a právne otázky má správny súd posudzovať z hľadiska žalobcom tvrdenej nezákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy.

29. 17. Obligatórnou náležitosťou správnej žaloby je teda povinnosť žalobcu tvrdiť, že rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo jeho časť odporuje konkrétnemu všeobecne záväznému právnomu predpisu, a toto svoje tvrdenie aj právne odôvodniť. Nestačí iba všeobecné tvrdenie, že zákon bol porušený, žalobca musí poukázať na konkrétne skutočnosti, z ktorých vyvodzuje porušenie zákona. Za žalobné body nemožno považovať ani prostý výpočet ustanovení zákona, ktoré údajne žalovaný porušil, ani ich parafrázu bez akejkoľvek špecifikácie (pozri napr. rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 8 Azs 134/2005).

30. 18. Čo sa týka skutkových tvrdení obsiahnutých v správnej žalobe, tieto nemôžu byť iba typovou charakteristikou „obvyklých“ nezákonností, ale musia predstavovať jasne individualizovaný, od iných konkrétnych dejov či okolností jednoznačne odlišiteľný popis. Konkretizácia faktov dostatočne substancovanými žalobnými bodmi je dôležitá nielen z hľadiska správneho súdu pre vytýčenie medzí, v ktorých sa súd môže v súlade s dispozičnou zásadou a zásadou koncentrácie pohybovať, ale má zásadný význam aj pre žalovaného. Základnou procesnou zásadou totiž je rovnosť účastníkov pred súdom vyjadrovaná niekedy ako rovnosť zbraní. Každá procesná strana by mala mať primeranú možnosť uplatniť svoje argumenty za podmienok, ktoré ju citeľne neznevýhodňujú v porovnaní s protistranou. Jedine tým, že strana svoj prednes dostatočne konkretizuje, umožní druhej strane k tomuto prednesu urobiť vyjadrenie. Pokiaľ je tvrdenie jednej procesnej strany nekonkrétne, nevie druhá strana, k čomu sa má vlastne vyjadriť; tým sa prirodzene znižuje aj jej možnosť náležitej procesnej obrany. Žalobca je povinný vymedziť, akých konkrétnych nezákonných krokov, postupov, úkonov, úvah, hodnotení či záverov sa mal orgán verejnej správy voči nemu dopustiť v procese vydania napadnutého rozhodnutia či priamo rozhodnutím samotným, a rovnako je povinný ozrejniť svoj právny náhľad na to, prečo sa má jednať o nezákonnosť. Ohľadom právnej argumentácie sa žalobca nemôže uspokojiť len so všeobecným odkazom na určité ustanovenia zákona bez súvislosti so skutkovými námietkami. Žalobca musí uviesť, aké aspekty dejov či okolností uvedené v rámci skutkových tvrdení považuje za základ ním tvrdenej nezákonnosti (pozri napr. rozsudok rozšíreného senátu Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 2 Azs 92/2005).

31. 19. Na tomto mieste považuje kasačný súd za dôležité zdôrazniť, že správny súd preskúmava rozhodnutie orgánu verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (tzv. v

mediach žaloby). Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je správny súd viazaný a nemôže ho prekročiť. Tu platí v správnom súdnictve koncentračná zásada, keď žalobca môže žalobné dôvody síce meniť, no rozširovať ich môže len do konca lehoty na podanie žaloby. Po uplynutí tejto lehoty už nie je možné v priebehu konania vznášať ďalšie námietky a výhrady proti žalobou napadnutému rozhodnutiu, a to ani v replike na vyjadrenie žalovaného, ani na pojednávaní. To znamená, že k žalobným bodom uplatneným po uplynutí lehoty na podanie žaloby správny súd nemôže prihliadnuť. Taktiež súd nemôže v odôvodnení svojho rozhodnutia argumentovať dôvodom, ktorý žalobca v rámci žaloby neuplatnil (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžo/34/2010 z 25. novembra 2010).

32. 20. Podľa rozsudku rozšíreného senátu Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 4 As 3/2008 z 24. augusta 2010 nie je celkom namieste, aby správny súd za žalobcu špekulatívne domýšľal ďalšie argumenty či vyberal z reality skutočnosti, ktoré žalobcu podporujú. Takýmto postupom by prestal byť nestranným rozhodcom veci, ale prebral by funkciu žalobcovho advokáta.

33. 21. Správny súd nevyhľadáva za žalobcu konkrétne dôvody nezákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktoré podľa § 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p. majú tvoriť obsah žaloby a určovať rozsah preskúmania zákonnosti rozhodnutia správnym súdom, ktorým je podľa § 134 ods. 1 S.s.p. viazaný. Z uvedených ustanovení vyplýva zásada iudex ne eat ultra petita partium (sudca nech nejde nad návrhy strán), ktorú musí správny súd zásadne aplikovať vo všetkých veciach, v ktorých preskúmava na základe podanej žaloby zákonnosť napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy.

34. 22. Na základe uvedeného možno konštatovať, že od miery precizovania žalobných bodov závisí, akej ochrany sa žalobcovi zo strany správneho súdu dostane.

35. 23. Kasačný súd pripomína, že správne súdne konanie je ovládané dispozičným princípom a začína výlučne na základe správnej žaloby. Dispozičný princíp obsiahnutý v § 5 ods. 5 S.s.p. sa v správnom súdnom konaní uplatňuje bezvýhradne a znamená, že konanie pred správnym súdom možno začať len na základe žaloby (návrhu), ktorou disponuje žalobca. Táto premisa sa plne uplatní aj pre prípad dispozície so žalobou (návrhom) či obmedzenia rozsahu žaloby alebo žalobných bodov, ako aj čo do rozšírenia alebo doplnenia správnej žaloby.“

36. Správny súd v tejto súvislosti uvádza, že v predmetnej veci nebola daná ani žiadna z výnimiek viazanosti správneho súdu rozsahom a dôvodmi správnej žaloby podľa § 134 ods. 2 SSP. Správny súd bol preto povinný podrobiť napadnuté rozhodnutie a rozhodnutie povinnej osoby súdному prieskumu len v rozsahu námietok, ktoré boli žalobcom vymedzené riadne a včas v správnej žalobe. Nebol však povinný podrobovať napadnuté rozhodnutie ex offo. Postačujúce nebolo ani formálne poukázanie na príslušné ustanovenia zákona (obdobne rozsudok Najvyššieho správneho súdu 7Svk/61/2022 zo dňa 25. septembra 2024, bod 20). Nakoľko žalobca napriek značnej rozsiahlosti správnej žaloby konkrétne porušenia súvisiace s administratívnym konaním o vybavení žiadosti o informácie neuviedol ani nekonkretizoval, ktorú právnu otázku považuje za nesprávne vyriešenú, a nakoľko správny súd nie je oprávnený za žalobcu konkrétne dôvody nezákonnosti rozhodnutia alebo opatrenia správneho orgánu vyhľadávať, správny súd nevzhladol existenciu akéhokoľvek dôvodu, ktorý by zakladal nezákonnosť napadnutého rozhodnutia.

37. Pre úplnosť považuje správny súd za potrebné dodať, že právo na informácie je garantované Ústavou Slovenskej republiky (čl. 26), pričom následne podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám vymedzuje Infozákon. Hoci z ustanovení Infozákona výslovná definícia pojmu „informácia“ nevyplýva, je možné ju vyvodiť z účelu zákona, kontextu ustanovení zákona a z iných právnych dokumentov a zároveň dospieť k záveru, že právo na informácie nie je bezhraničné, teda že mu nepodlieha akákoľvek skutočnosť, ktorá by pojmovo napĺňala znaky informácie. Správny súd v tu súdnej veci posúdiac predmet žiadosti o informácie, napriek značnej nejednoznačnosti a nezrozumiteľnosti žiadosti dospel k záveru, že žalobca vo svojej podstate smeroval k poskytnutiu výkladu ustanovení aplikovaných povinnou osobou na postup súvisiaci s dodatočnou likvidáciou Nadácie jovického B. H.. Správny súd sa stotožňuje s tvrdením žalovaného, že súdy svoje rozhodnutia nekomentujú, ich postup ako aj právne dôvody, ktoré ich k rozhodnutiu viedli sú obsiahnuté v odôvodnení príslušných rozhodnutí. Navyše, žalobca ani konkrétne rozhodnutie, na ktoré by sa mala žiadosť o informácie vzťahovať, neuviedol, svoje požiadavky formuloval len vo všeobecnej rovine.

38. V súvislosti s uplatnením práva na informácie správny súd tiež poukazuje na závery rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžik/4/2020 zo dňa 14. apríla 2022, ktoré sú s ohľadom na obdobný spôsob formulácie žalobcom požadovaných informácií plne aplikovateľné aj na tu súdenú vec:

„25. ad a) Kasačnému súdu sa žiada úvodom poznamenať, že zmyslom prijatia Zákona o slobode informácií bolo vyplniť „legislatívnu medzeru“ v právnom poriadku Slovenskej republiky mať k dispozícii všeobecný a základný zákonný rámec, ktorým by došlo k realizácii ústavou garantovaného práva na prístup k informáciám podľa čl. 26 ústavy. Súčasne je potrebné poznamenať, že uvedený zákon má zabezpečiť prístup verejnosti ku kontrole štátnych orgánov, ktoré jednak rozhodujú o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb, ale súčasne hospodária s verejnými prostriedkami, príp. nakladajú s majetkom štátu, pričom tento zákon má byť aj jedným z prostriedkov boja proti korupcii (viď dôvodová správa k Zákonom o slobode informácií).

39. 26. Pojem informácia Zákonom o slobode informácií bližšie nedefinuje. Z dostupnej rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu vyplýva, že „informáciou je správa, údaj alebo poučenie, ktoré fyzická osoba alebo právnická osoba odovzdáva inej fyzickej alebo právnickej osobe a dovtedy jej nebola známa. Informácia je základom vzájomného vymieňania údajov ktoré má za cieľ získanie nového poznania. Informáciou je aj štatistické spracovanie údajov.“(napr. rozsudok najvyššieho súdu pod sp. zn. 6SŽi/27/2013 zo dňa 24.09.2014).

40. 27. Kasačný súd však napriek tejto extenzívnej definícii pojmu informácia poznamenáva, že pri každom výkone práva je potrebné brať na zreteľ jeho účel. Obdobne aj Ústavný súd SR vyslovil, že každé základné právo a sloboda sa ústavou priznáva len v rozsahu účelu daného práva alebo slobody (II. ÚS 81/99).

41. 29. Kasačný súd teda konštatuje, že účelom žiadosti sťažovateľa bolo poskytnutie odpovede na otázku, aká právna norma upravuje žalobcom načrtnutý postup štátnych orgánov, čo je otázka o výklade a aplikácii tejto normy. Účelom žiadosti sťažovateľa nebolo podrobiť žalovaného verejnej kontrole v súvislosti s výkonom jeho činnosti, ani s nakladaním s verejnými zdrojmi a majetkom, ani ho konfrontovať s podozreniami ohľadne zneužívania právomoci alebo korupcie. Nakoľko účelom práva na informácie nie je poskytovanie právneho poradenstva či výkladových stanovísk povinnými osobami, možno konštatovať, že žiadosť sťažovateľa smerovala k naplneniu iného účelu, než je účel, pre ktorý bol Zákonom o slobode informácií prijatý a inkorporovaný do slovenskej právnej úpravy. V tomto kontexte preto nemožno považovať podanie žiadosti sťažovateľa za výkon jeho práva na sprístupnenie informácie, ktoré mu garantuje čl. 26 ústavy a Zákonom o slobode informácií.“

42. Vzhľadom na vyššie uvedené správny súd dospel k záveru, že nevzhliadol žiaden dôvod, pre ktorý by malo byť napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie povinnej osoby posúdené ako nezákonné a následne zrušené, preto žalobu konajúc v zmysle § 190 SSP ako nedôvodnú zamietol.

43. O trovách konania rozhodol správny súd podľa § 168 SSP, pretože žalobca nemal v konaní ani len čiastočný úspech a keďže v konaní úspešnému žalovanému nevznikli žiadne odôvodnené trovy, ktoré by bolo možné od žalobcu spravodlivo požadovať, správny súd mu nárok na ich náhradu voči žalobcovi nepriznal.

44. Podľa § 175 ods. 1 SSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu správny súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

45. Senát Správneho súdu v Košiciach prijal tento rozsudok pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať na Správnom súde v Košiciach v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia správneho súdu (§ 443 ods. 1 v spojení s § 444 ods. 1 SSP). Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“) a návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 1, 2 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a. na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b. ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c. účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d. v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e. vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f. nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g. rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h. sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i. nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j. podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Sťažnostné body podľa písm. g) až i) sťažovateľ vymedzí tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podanie pred správnym súdom (§ 440 ods. 1, 2 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak ide o konanie o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d) SSP; ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1, 2 SSP).